

VILTIS

Lietuvių išeivių jaunimo
zurnalas

Gegužės mėn.

Nr. 3 1935 M.

«Leiskit į Tėvyne leiskit pas savus».

Atsišaukimas.

Rugpjūčio 11—17 d. Kaune įvyksta Pasaulio Lietuvių Kongresas. Kongreso metu įvyks Užsienio lietuvių spaudos ir kultūros paroda. DULK savo atsišaukime prašo šiai parodai atsiųsti visų lietuviškų laikraščių, ėjusių ir dabar einančių. Taip pat įvairiausių foto nuotraukų iš lietuvių gyvenimo užsieny.

Brazilijos lietuvių ėjusius ir einančius laikraščius, išleistas knygas, kalendorius ir kitus spaudos leidinius bei įvairių rūšių nuotraukas šiai parodai ir būsimam užsienio lietuvių spaudos ir kultūros muziejui renka «Lietuvio» Redaktorius St. Vancevičius. Visi Brazilijos lietuviai, kurie turi senųjų numerių «Lietuvio» (1929-30 m.), «Naujienu» «Pietų Amerikos Lietuvio», «Garso» ir kitų Brazilijoje ėjusių laikraščių, kalendorių ar kitų spaudos leidinių įvairių fotografijų, prašomi atsiųsti, arba atnešti į «Lietuvio» Redakciją, rua Bandeirantes, 92 S. Paulo (Siusti caixa postal 1764 S. Paulo).

Kas negalėtų turimų laikraščių, fotografijų ar kitų dalykų minėti parodai ir muziejui padovanoti, tai gali juos paskolinti. Po parodos bus gražinta. Ypatingai pageidautinos foto nuotraukos iš lietuvių gyvenimo kavos, cukraus ir kitose fazendose, iš darbų provincijoje, kaip prie kelių tiesimo ir t. t. Persiuntimo išlaidos bus gražintos. Taip pat labai pageidautina fotografijos iš lietuvių organizacijų ir kolonijos gyvenimo 1926 iki 1931 2 metų bei tuometinių žimesnių lietuvių veikėju, organizacijų valdybų ir kt. atvaizdai.

Mums visiems svarbu, kad ir mūsų kolonija bei jos kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas. Taigi, pasistenkime surinkti kuodaugiausią įvairių reikalingų eksponatų. Visus spaudos leidinius ir fotografijas prašoma atnešti, arba atsiųsti paštu, kaip galima greičiau.

«LIETUVIO» REDAKCIJA.

* * *

Redakcijos Atsakymai.

V. Radziuliui. Korespondencijos dėl vietos įdėti negalėjome.

A. R. Eilėraštis spaudai netinka. Nedėsi-
me.

P. Merkiui. Tamstos vertimėlius prie
progos sunaudosime.

G. R. is. Tamstos straipsnis mūsų laikraš-
čiui netinka.

J. Frizzo & Cia Bankiniai Na-
mai.

Įkurti 1900 m. Rua Mauá Nr. 207;
skyrius rua 15 de Novembro, 41.
São Paulo.

LAIVOKORTĖS ir šamados į visas
pasaulio šalis.

PINIGINĖS PERLAIDOS — siunčia-
me pinigus į Lietuvą ir kitas pasaulio ša-
lis.

UŽSIENIU VALIUTĄ perkame ir
parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SAŠ-
KAITOS Priimame indelius, mokame nuo
šimčius ir teikiame knygeles (cadernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kal-
bomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

AGENCIA COELHO
OSORIO T. COELHO,

Įstatų registravimas, prašymai valdžios į-tai-
goms, šamadų išrūpinimas. Įvairių dokumentų ver-
timai, asmens dokumentų išrūpinimas (carteiras de
identidade). Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.
rua dos Gusmões, 98-C.

Š A M A D O S

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI.
Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas
iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir
su pilnomis garantijomis.
Rua Mauá, 207 Tel. 4-3345 S. Paulo.

„VILTIES“ ŽURNALAS GAUNAMAS

Luz stoties kioske; Josė Paulino vaistinėje; prie
Centr. Pašto laiptų ir kampo; rusų vaistinėje Moko-
je, Menkaičio krautuvėje S. Annoj; „Vilniaus“ krau-
tuvėje, rua Prates, 12; Baužio krautuvėje, rua Car-
mo Cintra; Kirilausko krautuvės Vila Anastazijoj,
pas atskirus platintojus ir Redakcijoj, rua Bandei-
rantes, 92. SANTOS: S. P. R stoties kioske.

Leidžia Br. Liet.
Jaunimo S-gos
„Viltis“
Centro Valdyba.

VILTIS

Redaktorius
St. Vancevičius.

Lietuvių Išeivių Jaunimo mėnesinis žurnalas -- „Viltis“ S-gos Organas.

1935 metų
Gegužės m.

ADRĖSAS: „Viltis“ Caixa postal 1764, rua Bandeirantes, 92
São Paulo.
KAINA: Metams 8 mlr., pusmečiui, 5 mlr. Amerikos valstybėse — me-
tams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pusmečiui
8\$000. Atskiras nr. 1\$000.

Nr. 3
Eina 1 metai

Pasaulio Lietuvių Kongresas.

Apskaičiuojama, kad 40% lietuvių tautos gyvena už Lietuvos ribų — svetur. Irgi ir ką Lietuvoje į užsienį gyvenančius lietuvius nebūvo kreipiamas dėmesio. Beveik nieks jų reikalais nesirūpino. Jie būvo palikti likimo valiai. Patys lietuvių išeiviai savimi irgi ne daug tesirūpino.

Prėš porą metų, p. R. Skipio ir kitų Lietuvos visuomenės veikėjų iniciatyva, Kaune buvo įsteigta Draugija Užsienio Lietuviams Remti (DULR). Nostatūnėta Draugija turėjo labai gražius tikslus, bet pradžioje į ją ir jos darbą buvo žiūrima šaltai, su nepasitikėjimu. Tačiau D m greit įkavo Lietuvos visuomenėje daug simpatijų ir pritarimo. Per visai trumpą laiką DULR pavyko atlikti labai daug naudingų mūsų išeiviams darbų ir daug jiems padėti moraliai ir medžiaginiai. Įsisteigus DULR ir išeiviojų pagyvėjo lietuvių kultūrinis darbas. Lietuviai išeiviai pradėjo užmegsti artimesnius santykius su savo Tėvyne.

RAPOLAS SKIPITIS
DULR Centro Valdybos pirmininkas.

DULR rūpesčiu ir iniciatyva šįmet, rugpiūčio m. 11—17 d. Kaune, įvyksta Pasaulio Lietuvių Kongresas, kuris turės padėti pagrindus būsimai Viso Pasaulio Lietuvių Sąjungai, apsvastyti daugybę svarbių ir aktualių klausimų, liečiančių išeivių kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Kongresas taip pat turės nustatyti kultūrinio ir ekonominio darbo planą išeiviojų.

DULR siekia lietuvių tautos vinybės. Šitai vienybei siekti ir įvykdyti Kongresas nustatys planą. Ir reikia tikėtis, kad po Pasaulio Lietuvių Kongreso mūsų išeiviojų prasidės naujas gyvenimas. Gal daug gražesnis, negu iki šiol buvo. Dauguma visų kraštų lietuvių išeivių veikėjų šiam Kongresui deda daug vilčių. Susidomėjimas Kongresu visur yra didelis. Manoma, kad į jį suvažiuos daug žy-

mių lietuvių išeivių veikėjų, kurie atstovaus Kongrese įvairias organizacijas bei lietuvių kolonijas. Iš Brazilijos lietuvių kolonijos Kongrese irgi turės dalyvauti vienas kitas asmuo.

Šiam dideliui ir kilniam darbui tuo tarpu vadovauja DULR. Kongreso reikalais po Šiaurinės Amerikos lietuvių kolonijas važinėja DULR Centro Valdybos pirmininkas p. Rapolas Skipitis, svarbiausias šio milžiniško darbo organizatorius.

Čia neminėsime smulkiai, ką ir kaip Kongresas turės svarstyti kokius klausimus išrišti, ką organizuoti, kokiam darbui ir kokias gaires nustatyti. Apie tai teks pakalbėti tada, kai visi numatomi darbai nutarimai ir reikalai bus priimti ir pradėti vykdyti gyveniman. Dabar ir mums — organizuotam Brazilijos lietuvių jaunimui, laikas Kongresui gerai pasirovoti ir per savo atstovus savo pageidavimus bei pasiūlymus įnešti. Ir mes turime parodyti, kad esame lietuvių tautos dalis, kad ir mums rūpi

aktualiausi tautos reikalai. Mes irgi turime parodyti, ką iki šiol esame padarę ir pasiekę ir ką toliau manome daryti. Kultūrinio darbo bei lietuvių bės dirvoje esame nemažai nuveikę. bet dar didesni darbai mūsų laukia.

Pasaulio Lietuvių Kongresas turės didelės reikšmės ir mūsų gyvenimui, taigi jam ruoškimės, kad jis tikrai pavyktų ir atneštų mūsų išeiviams, o kartu ir visai tautai, to, ką mes iš jo laukiame.

R. Kymantas.

* * *

Prezidento Linkolno mirties sukaktuvės.

Šiuo Amerikos Jungtinės Valstybės bus minimos 70 metų sukaktuvės nuo prezidento Abraomo Linkolno mirties. Amerikos visuomenė šioms sukaktuvėms rimtai ruošiasi, nes prezidentas Linkolnas amerikiečių istorijoj suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį. Tai buvo gilaus proto, milžiniškos energijos nepaprastos ištūmies žmogus. Amerikiečiai sako, kad prezidentas Linkolnas turėjo daugiau smagų savo pirštų galuose, negu daugelis žmonių turi galvoje.

Prezidentas Linkolnas stovėjo Amerikos valstybės priešaky tuo metu, kai tarp taip vadinamų pietiečių ir šiauriečių ėjo didelis civilinis karas, kuris užsibaigė be didesnės tragedijos tik dėka Linkolno politinei ir valstybinei ištūmies. Šio didelio žmogaus gyvenimas buvo pilnas triumfų ir nepasisekimų, garbės ir pažeminimo, vargo, skurdo ir didelių laimėjimų.

Apie Linkolną yra parašyta šimtai biografių tačiau labai mažai yra žinoma apie jo kūdikystę. Žinoma tik, kad jis gimė ir augo vargingoje amerikiečio malkų kirt jo šeimoje. Jaunystėje pats Linkolnas buvo malkų kirtė as ir dirbo kitus sunkius darbus. Iki 16 metų nemokėjo skaityti. Visą ką jis išmoko vėliau, buvo išmokta jo paties rūpesniu ir pastangomis. Jokio specialaus mokslo Linkolnas nebuvo baigęs.

Linkolnas buvo didelis svajotojas. Vieną dieną jis sugalvojo pabėgti iš savo namų. Jis perėjo dangybę miestų, dirbo visokį darbą, daug vargo

ir liuosiaikiu skaitė ir mokėsi. Tuo metu Amerikoje viešpatavo vergija. Linkolnas pastebėjo žvėrišką elgimąsi su vergais ir nutarė griežtai kovoti už vergų laisvę. Tą savo nutarimą jis šventai pildė.

Linkolnas turėjo geležinę sveikatą. Jis buvo aukšto ūgio (apie du metrus) ir fiziškai nepaprastai tvirtas. Jaunystėje buvo pagarsėjęs imtininkas. Bet jo dvasia buvo daug tvirtesnė už kūną. Politiškai Linkolnas susidomėjo gyvenamais mažam miestelyje New Salem, kur, susidėjęs su vienu draugu, turėjo mažą vaistinę. Čia Linkolnas savo protu ir ištūmies bei gera širdžia labai pagarsėjo. Tuo metu jis pradėjo studijuoti rimtesnius dalykus. Skaitė teisės ir istorijos veikalus, iš kurių gilino savo ištūmies. Turėjo 30 metų, kada jį išrinko į Springfielde miesto tarybą. Tame mieste Linkolnas virto garsiu advokatu. Jis mudavo ginti tik tokias bylas, kurios būdavo visais atžvilgiais teisingos. Tokiu būdu Linkolnas bylas beveik visada laimėdavo. Tuo jis dar labiau pagarsėjo. Turėjo nepaprastai gerą škalbą. Jo kalba visada remdavosi tvirtais argumentais o ne tuščiomis frauzėmis. Buvo šalto kraujo ir moko kejo puikiai orientotis kritiškiausiais momentais.

Turėdamas 33 metus Linkolnas vedė. Po to buvo išrinktas Kongrese atstovu ir persikėjo gyventi į Vašingtoną. Iki išrinkimo prezidentu, Linkolnas pergyveno daug laimėjimų ir smagių. Tačiau jo charakteris, ištūmies ir energija lavėjo tu laikų amerikiečius. Prieš rinkiminę kampaniją, kurios laimėtoju išėjo Linkolnas, buvo didžiausia, kokią žmo-

Ada Aller.

Ji 24 metu amžiaus.

(Apsaką).

Ji buvo jauna, liekni dama, vardu Margota. Vaikystę ji praleido savo tėvo, vieno viešbučio darbininko, namuose Berlyno rytų kvartale. Kartą ji, būdama dar jauna, nuvažiavo į Vieną pas savo tetą ir ten ją apvyklė vienas atsargos karininkas, urminis moteriškų baltinių prekytojas. Tas įvykis perdauz nesužadė jos širdies, nes tuoj po to įvyko jos gyvenime dar reikšmingesnis įvykis.

Tuomet jis jai davė tarnybą savo firmoje ir tuo būdu Margo liko Vienoje. Ji buvo graži, žavi su visais meili ir švelni, todėl nenustabu, kad ją visi firmos tarnautojai tuoj pamylėjo, pradedant kurjeriais ir baigiant prokuristais. Firmos savininkas, ponas Salvender taip pat tebuvo jos geras bičiulis, bet Margo buvo išmintinga -- ji nutarė padaryti karjerą.

Tai buvo vyras, su kuriuo ji susipažino prie kino «Palas». Tai buvo lygiai toks vyras, kokį ji savo svajonėse įsivaizdavo. Atrodė jis lyg kokio didelio pasaulio žmogus, išmintingas, mėgstant sportą

turtingas, tai vis tokios įpatybės, kokias Margo tik svajonėse, bet ir tai nedrąsiai prisimindavo. Sopranama, ji priėmė jo pakvietimą, kurį ji būtų priėmusi, nors žinotų, kad net mirtin eina. Jis buvo anglas, kažkokio turtuolio sūnus, kurį tėvas prieš uždedant vedybų jungą išsiuntė pasivažinėti po platų jį pasaulį. Po dviejų dienų Margo jau su juo važiuavo į Paryžių.

Dabar ji vadinosi Marzot, gyveno Avenue Foche viename nedideliame ištaigingame apartamente, važinėjo savu «Puckardu» ir turėjo du nepaprastai puikius kinų kambarinius šuniukus. Jai visuomet gelbėjo laimė ir skonis ir todėl ji lengvai pasidarė moderniška moterimi, kurios gyvenime nebuvo jokių komplikacijų, bet taip pat ir sensacijų. Ji mylėjo savo buitį, grožį ir turtą, ir, žinoma tą, kuris jai visa tai teikė. Jauną anglą pakeitė rusas, o po to vėl anglas sekė. Margotai geriausia patiko anglai, o prancūzų ji tiesiog nekentė. Tieji jai rodėsi buvo per daug smulkmeniški ir pedantiški!

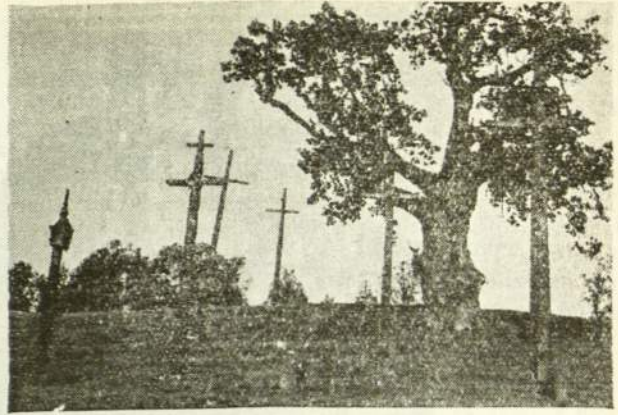
Margot turėjo savo perlus, kelius nuostabiai gražius briliantinius žiedus ir apyrankius, gražias sukneles ir jokių rūpesčių. Žiemą ji praleisdavo sie jeroje, o vasarą — pajūry. Jos dienos neturėjo jokio turinio, norai — jokio tikslo. Tada ji buvo 24

ma Amerikos istorijoj. Kada Linkolnas buvo išrinktas prezidentu, tarp pietiečių ir šiauriečių ėjo civilinis karas. Čia Linkolnas labai daug dirbo ir vargo, kol broližiškas karas buvo likviduotas. Sun kiausiais valstybei laikais Linkolnas sugebėjo išvesti kraštą į šviesesnį rytojų. Neužteko vien civilinį ka likviduoti. Reikėjo daug valstybenės išminties ir energijos padėti prezidentui Linkolnui, kad atstatytautos vienybę.

Linkolnas buvo šiaurietis. Daugeis pietiečių jo neapkentė. Jis buvo vedęs žmoną pietietę. Jo priešai apskundė Linkolną valstybės išdavimu. Pradėjo skelbti, kad Baltuosė Rūmuosė gyvena pietiečių šnipai — Linkolno žmonos giminės. Tačiau amerikiečių tauta skundikams nepatikėjo ir Linkolnas buvo antru kartu išrinktas Respublikos prezidentu.

Linkolno mirtis buvo tragiška. Jis buvo brutališkai nužudytas tuo laiku, kai pradėjo rodytis pirmieji jo valstybinio ir politinio darbo vaisiai. Jį nužudė viename teatre tūlas pilietis Boot. Linkolnui žuvus Amerika neteko didelio ir garbingo valstybės vyro bei nepaprasto savo tėvynės mylėtojo. Jam mirus visi amerikiečiai, net jo priešai, suprato, koks didelis ir garbingas buvo tasai žmogus. Šiandien visa amerikiečių tauta mini Linkolną su pagarba ir meile. Nėra, tur būt, amerikiečio, kurs nežinotų Auro mo Linkolno vardo ir negirdėtų apie jo didelius darbus ir nuopelnus, padarytus Amerikos valstybei.

S. V.

Piliakalnis.

VANDENYNO DUGNAS.

Mes pripratę matyti kalnus, kalnelius, dautas, akmenis, manome kad ir jūrų gilumoj taip pat yra. Deja, ne taip yra. Mūsų žė nės sausumą plau na lietus, upės sudaro giliausias vagas, vėjas lygina ir padaro apvaliais kūnelius. Vandeny no dugne yra nepaprastai ramu, nes vilnys judina tik vandens paviršių. Ten temperatūra visada esti vienoda, sau lės spinduliai dugno nepasiekia ir ten visuomet yra tamsu. Slėgimas ten labai didelis ir sunku būtų pa daryti tokia dėžė, kurios jis nesutriuškintų. Spėja ma, kad vandenyno dugnas, neveikiamas atmosferos jėgų yra nepaprastai lygus ir tuščias, gal net be jo kios gyvybės.

metų amžiaus. Ji atrodė nepaprastai žavinga ne tik siela, bet ir harmoningu kūno sudėjimu. Ja galima buvo palaikyti lygiai tokia pat paikia ruse, austriete, ar amerikiete. Margot daugiau ir negalvojo apie Berlyną, apie mažą neturtingo durininko kambarėlį. Aplamai ji nieko negalvojo ir net neprisimindavo pono urmininko, prekiaujančio moteriškais baltiniais, kuris vis dėlto padarė pradžią jos karjerai. Dėkingumas turi galą, todėl ir Margot jį greit užmiršo.

Tada ji buvo Kaire, «Shepherd» viešbutyje, kur ji buvo atvažiavus su lordu Bearoj, kai viešbučio šokėjas Fredas Kempneris pakvietė ją pašokti tango. Kempneris buvo berlynietis. Kažkada jis mokėsi karininku, bet lig šiol jau, egzistencijai palaikyti, pakaitomis buvo vertęsis keliomis profesijomis. Likimas dabar jį atgabeno į Kairą, bet ir čia jis sugebėjo surasti gyvenimo prasmės. Margot pamylėjo jį, dargi, kas buvo pirmą kartą jos gyvenime taip aistringai, kad po kelių dienų ji sėdo į laivą ir su juo išplaukė į Europą, net neatsisveikinusi su savo lordu. Kempneris tikėjosi, kad ji turi daug pinigų, ir todėl ateitimi nė nesirūpino. Ta moteris jo nė kiek neviliojo, bet jis laikė priedu, kurį jis, žendamas į ateitį turi pasiimti su savim.

Plaukimas laivu buvo nuostabiai puikus. Margot susivyniojusi į pledus gulėjo laivo dėnyje ir maloniai svajojo. Ji svajojo tikrai apie jai nepras tatus dalykus: apie bendrą ateitį, apie darbą (apie ku rį, tiesą sakant, jį turėjo labai mažą supratimą), apie saulėtus kambarius ir gėles, apie mažą mies čionišką laimę, kurios jį lig šiol nepažino. O ji kažkaip truputį pradėjo abejoti dėl ateities, dėl sa vo karjeros ir pasisekimo, nes jam lyg ir rodėsi, kad ta staigi kelionė jo karjerai nedaug ką galės pa dėti.

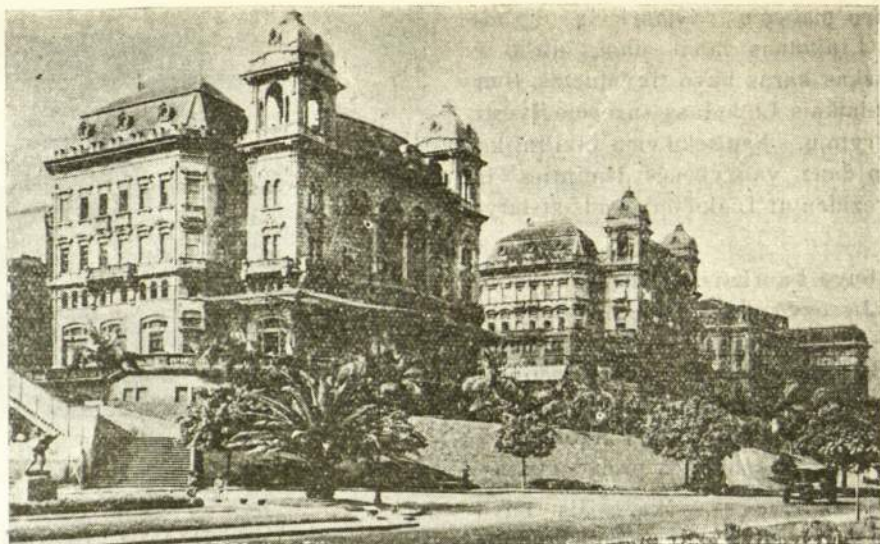
Ir po to atėjo tokia saulėta ir skaisti Vene cijos diena, kad jie buvo priversti užsimiršti ateitį ir gyventi tik dabaritimi. Vėliau Margot tą dieną labai dažnai prisimindavo. Tai buvo laimės diena, kuri jai paliko kaip meilus likutis iš visos jos pra eties.

Pagaliau jie atsidūrė Berlyne.

Prasidėjo ieškojimas buto su baldais, kuris turėjo būti netoli nuo centro, bet nebrangus, kartu ir nešabloniškas.

Prasidėjo ir angažamento ieškojimas.

Tas pasirodė sunkiau, negu buvo manyta. Berlyne buvo jaunų dekoratyviškų vyrų, kurie nenorėjo arba negalėjo dirbti, kurie tačiau norėjo sau

S. Paulo miesto prefektūros rūma.

BE DAINOS.

V. Gytis.

Kaip kėlėsi rytą auksinė aušra iš miego
 Ir paukščiai nešė maldą Kūrėjui —
 Aš žiūrėjau į krintantį gegužio sniegą
 Ir iš džiaugsmo tą valandą verkt norėjau.
 Tai ne sniegės krito, tai žiedai obelių —
 Puošė taką atgimstančiam pavasariui...
 Prieš mane buvo tūkstančiai kelių,
 Bet kuris?.. oi, kuris veda į auksinę vasarą?..

Išėjau be juoko, be dainos krūtinėj,
 Išėjau su liūdesiu jautrioj sieloj —
 Išėjau pažvelgęs atgal kartą paskutinį,
 Kad pražūt klaikioj gyvenimo baloj.

Neturiu draugų kas pratartų man žodį,
 Kas parodytų man tikrąjį kelią.
 Jei parpulsiu kryžkelėj kas parodys
 Kur veda krintančios žvaigždžių ugnelės?..

kelią gyvenime prasiskinti su gero siuvėjo pagelba. Jie visi ieškojo savo šansų šokių parkete ir vadinosi senomis vokiečių ar rusų diduomenės pavardėmis, kurios ar šiaip ar taip moterims kaip magnetas veikė.

Pagalčiau ir Fredas Kempneris gavo angežamentą.

Vienamė restorane jis egzotiško džazbando garsuose šokadavo kasdien nuo 5 lig 7 ir nuo 9 val. kartais per visą naktį. Margot vakarais sėdėjo restorane, kad tik galėtų būti netoli Fredo. Tačiau tai jam nepatikdavo, nes jis nervinosi. Gi Margot tuomet negalėdavo apsiginti nuo paviduliavimo jausmo bangos ir nuo to jos sujaudintas veidas visai ne tikdavo restorano nuotaikai. Todėl dažniausia ji laukdavo namie, kartais užmigdavo, o kartais verkėdavo per visą naktį.

Fredas namuose dažniausia miegodavo, ar būdavo mieguistas ir blogai nusiteikęs, Margot jam pradėjo darytis našta, bet jis nebuvo toks brutalus, kad jai tą pareikštų. Ir Margot dažniausia būdavo pavargusi, nusivylusi ir viską darė lėtai ir abejingai.

Kartais Fredas pagyvodavo apie tai, kad ji jam savo gyvenimą paaukojo ir tokiais atvejais Fredas būdavo blogiausia nusiteikęs. Kartais ir ji apie tai pagyvodavo ir apie tai, kad už savo pasiaukojimą ji nieko negavo. Bet nė viena n, nė kitas tas

jau nebesudarė didelės svarbos.

Tai buvo labai saulėta balandžio diena, kai Margot sėdo į tramvajų ir nuvažiavo į Berlyno rytų kvartalą neturtingo durininko butelio paieškoti, apie kurį ji seniai negalvojo.

Beveik dešimts metų ji ten nebuvo.

Kvartalo išvaizda pasikeitė ir todėl Margotai nelengva buvo jį surasti. Ji apėjo daug senų purvinų namų ir pagaliau sustojo prie savo vaikstės namo.

Ji įėjo į tamsią priemenę. Per langą ji pamatė seną, sulinkusią, su akiniais ir su griežtais veido bruožais moteriškę. — Jos motina.

Margot jautė, kad ji ne tik kampei priklausė, bet ir Svetimas, smaugiantis jausmas suspaudė jos gerklę. Ji atidarė duris ir įėjo į vidų.

Dabar ji vadinosi Margarita ir dažniausia sėdi tamsiame mažame durininko kambarelyje, kuriame praleido savo vaikystę.

Motina pasidariusi labai nejudri ir jai atrodo visai natūralu, kad Margarita ir vėl namie ir jai padeda.

Visa gatvė ją pažįsta kaip tvarkingą, patikimą moteriškę, visumet pasiryžusią padėti. Ji mažai kalba ir nemegsta draugauti.

Dažniausia ji pavargusi. Dabar ji trisdešimts vienerių metų amžiaus.

V. Gytis.

Praeitin pažvelgus.

(atsimininių puokėtas)

Prieš tris metus S. Pauly, lietuviškų organizacijų kaip ir nebuvo. Tiesa, jų buvo, bet... arba mirdavo pačioj užuomazgoj, arba «išnykdavo» neparodydamos jokio savo veikimo.

Buvo gražaus jaunimo, bet sunki krizė, bei paties jaunimo nesantaika — partiškumas ir neduodavo organizacijoms kurtis. Taip ir gimdavo, bei mirdavo organizacijos neparodydamos lietuviškai kolonijai jokio naudingo darbo...

Kada, 1920 m. gale aš atvykau S. Paulin, jau radau tada (galbūt) geriausiai veikiančią janių ratelį — Šv. Cecilijos chorą. Ši dar silpnutė organizacija, jau tuo laiku sugebėdavo, be bažnyčioj giedojimo, surengti vakarėlius, koncertus ir t. t. Nors daugelis, iš šalies žiūrinčių, kaip ir joje dirbančių asmenų, gal ir laukė jos «mirties», kaip buvo įprasti su kitoms organizacijoms, bet «ceciličiai» laikėsi, kovėsi atkakliai, neleidami jų ratelin įsiskverbti «politinei šakniai», bei rietenoms, barniams. Tas jų mokėjimas orientuotis ir leido jų organizacijai augti stiprėti.

Pamenu. Būdavo maonu žiūrėti į neskaitlingą jaunių būrelį, kuris su dideliu pasišventimu imdavos darbo. Nekartą, reikiant ką nors nupirkti nebūdavo «kasoje» pinigų... Bet čia visi lyg vienas ramausiu balsu pratarėdavo:

— Sumeskim po truputį...

— Taip, sumesim... O jei dar truks — pasis tengsim kaip nors...

Taip bereginti ir atlikdavo dalyką. O visi, kad buvo noras, susipratimas. Juos neskyrė politinės pažiūros, nes tam nebuvo ir nereikėjo vietos — o bendrai dirbti ir dirbti lietuvišybės labui.

Tokių pavyzdžių dabar reiktų dirbti ir «vilticėjams» bei kitom jaunimo organizacijoms. Tik sutartinai, gražiai dirbant, ir iš nedidelio jaunimo būrelio sulauksime didelių darbo vaisių.

* * *

— Džiaugsmas ne spink mus, bet mūmų: e pačiuose gyvena.

— Moteris mus valdo; stenkimės tad jas totulinti, juo daugiau jos žinos, juo daugiau padarysim ir mes išmintingų dalykų.

— Ne tas artimas, kas artimas, bet tas artimas — kas tolimas, nes tu jau nieko neskolingas.

— Aš labai mažai tepasiklinuju taiš jaunuoliais, kurie, vos penkioliktusius metus pasiokę, jau viską matė, viską išnoko, viską prtyrė, kuriė įeina į visuomenę su atnui čia be proto, su vaizduote be skonio, su jausmingumu be sąlko.

— Vyras težino tik tiek, kiek moteris nori. Jis ištiria slaptiniausias pasaulio vietas, suranda viską neišmatuojamaj erdvėj, tačiau niekada neranda tiesos moters širdy, neatskiria apgaulės nuo tikrėnybės, nes moteris to nenori.

— Vyriausias visų dorovės sistemų dėsnis yra tas, kad žmogaus elgesys atitiktų visų pirma jo paties nusistatymą. Nedorovingas žmogus yra tas, kuris vieną kalba, o kitą daro. Nuoseklumas yra dorovės pagrindas. Apgaulė ir klaida visais laikais visų tautų buvo laikomos nedorybėmis.

— Geriausias auklėjimas yra tas, kurį žmogus pats sau duoda.

* * *

Motero Dūšia.

Dirbtuvė.

Dirbtuvė...

arba «oficina»,

kas žino kaip

ją vadina?..

O gal ir pragara?..

Su tūkstančių ratų,

Šimtu priekalių ir kųjų.

O pas mašiną,

pas ratą —

prirakina

tave per dieną

ir viena

po kitos eina, užia —

net dreba siena...

Ei, mechanike —

tavo fizionomija

labai sodina,

tave amžinai

juodina

už milreisių šimtą.

Artijas:

«Vilties» S-gos Mocos skyriaus artistai, vaidinę dramą «Ugninis Ratas» (praeitais metais).

Ivairenybės.

ŽVAIGŽDŽIŲ TEMPERATŪRA.

Apskaičiuojama, kad mūsų saulės paviršiuje temperatūra siekia 6.000 laipsnių karščio. Palyginus su kitomis žvaigždėmis, saulės temperatūra nėra aukšta, nes saulė, kaip dangaus kūnas, yra pasenusi ir ataususi.

Žvaigždžių temperatūra jų paviršiuje yra žymiai aukštesnė ir siekia kartais 10.000 ir daugiau laipsnių karščio. Žvaigždžių vidury temperatūra yra nepalyginamai aukštesnė. Kai kurie mokslininkai apskaičiuoja, kad karštis žvaigždžių vidury siekia iki 40 milijonų laipsnių!

ŠUO PATELEFONAVO POLICIJAI.

Pas vieną turtingą anglą įsiveržė gauja plėšikų. Jiems lengvai pavyko užpulti turtingąjį anglą ir jį surišę, pakišo po lova. Po to jie pradėjo ieškoti pinigų. Jų nelaimėi kitame kambary buvo šuo, kuris išgirdęs mažą triukšmą, nebėgo pasitikti plėšikų, bet skubiai prišoko prie telefono ir numetęs telefono triūbelę ant stalo, pradėjo į ją loti. Būdingi telefonistė, žinoma, lojant šunį sujungė su policijos įstaiga. Netrukus į tą namą atvyko būrys policininkų ir plėšikus suėmė nusikaltimo vietoje.

KEISTI PAPROČIAI.

Vienoje persų giminėje yra įsigalėjęs toks keislas paprotys, kad ne vyrai renkasi sau merginas, bet atvirkščiai. Jeigu merginai vyras patinka ir ji nori už jo tekėti, tai šito ženklą prie kopurės pri-

riama skepetaitė. Tada vyras be jėgos priežasties negali merginą atstumti.

Panašus paprotys yra ir pas kai kurias Afrikos gimines.

ATENTATAS PRIEŠ 40 METU.

Prancūzijos respublikos istorijoje Doumeras buvo antrasis nužudytas prezidentas. 1894 m., liepos 24 d., Lyone buvo padarytas atentatas prieš tuometinį prezidentą Carnot. Carnot, iš teatro bevažiujantis, užpuolė italų anarchistas Caserio ir nudūrė durkliu. Prezidentas po kelių valandų mirė.

Pasikėsintojas buvo suimtas, ir paaiškėjo, kad atentatas buvo padarytas vieno italų anarchistų komiteto įsakymu. Atento vykdytojui paskirti buvo traukiami burtai, ir pagal burtus ši pareiga teko Caseriu.

KĄ REIŠKIA JUODAS BRŪKŠMAS PER ŽUVIES NUGARĄ.

Kas yra stebėjęs žuvis akvariume, be abejo, jį bus matęs, kad per jų nugarą nuo galvos ligi uodegos eina juodas brūkšmas abiem kūno šonais. Jau nuo seniau buvo žinoma, kad tas brūkšmas yra ne kas kita, kaip jutimo organas, bet dėl jo paskirties buvo daug ginčų. Naujais tyrimais Miuncheno profesoriui dr. Sven Dykgraaf pavyko nustatyti, kad tas organas žuvis leidžia iš tolo pajusti kietus daiktus. Į akvariumą buvo įmetami plonyčiai neskestų stiklo žvynai — žuvis bematant sukosi į jų pusę ir nosimi tyrinėjo, koks čia daiktas; bet įmetus į akvariumą žokį didesnį plaukiantį daiktą — žuvis išsigandus šokdavo į kerčią. Tad juodasis brūkšmas yra ne kas kita, kaip jutimo organas, padedantis iš tolo pažinti gyvius, kuriuos žuvis pati gali pulti, ir priešus, nuo kurių ji turi bėgti.

NUOSTALUS LAIKRODIS.

Idomiausias laikrodis yra Strasburgo miesto katedroj, kurs nustatytas 1000 metų. Jis rodo mėnulio atmainas, mėnesių dienas ir metus. Jis rodo mėnulio ir žemės kelią, saulės ir žvaigždžių padėtį. Ketvirtis vaianos skambina pasirodęs laikrody mažas, jaunas vaikutis. Lanku apsiginklavęs jaunuolis skambina pusvalandžias. Subrendęs stiprus vyras, karys, reiškias gyvenimo kovą, skambina tris ketviris, o žilas senelis — keturias ketvirtis. Po to pasirodo dvasia, kuri apverčia indą su smėliu, kuris ištuštėja per 60 minučių, o giltinė su dalgium rankose išmuša valandas.

SPORTAS IR CUKRUS ŽMOGAUS KRAUJUJE.

Tą dalyką tyrinėjo mokslininkai Meythaler ir Droste ir pastebėjo štai ką: jie žmogus bėga trumpai, tik kelias sekundes, tai cukraus žmogaus kraujyje padaugėja nežymiai. Tai's atvejais skirtumo, tarp mankštinto ir nemankštinto žmogaus pastebėti negalima. Tačiau jei leisime žmones bėgti trumpai, bet keliskart iš eilės, tai nemankštinto žmogaus kraujyje cukrus padaugėja daug smarkiau, negu mankštinto. Smarkiausiai cukrus kraujyje padaugėja bėgant vidutinės distancijas (400 — 800 mtr.). Todėl, šitie atstumai reikalauja iš žmogaus organizmo didžiausio darbo taip mankštintiems, taip nemankštintiems. Skirtumą čia tarp mankštinto ir ne

«Graži tu, mano brangi tėvyne»...

mankštinto pamatysime tik poilsio (atsigavimo) metu: kas bus mankštintas, to kraujyje cukrus greičiau sumažės, negu kas bus nemankštintas. Bėgant tolimas distancijas mankštintam žmogui cukraus tepadaugėja labai nežymiai, o poilsio metu jis greit išnyksta: nemankštintam, žinoma, cukraus atsiranda daugiau, bet jei jis yra patvarus, tai tas cukrus taip pat staiga išnyksta.

Parinktos Mintys.

— Laimė! Kas toji laimė?.. Laimė ne turtuose, ne garbėje, ir ne gyvenimo patogumuose, bet meilėje ir pasiaukojime... Laimė yra gyventi ir dirbti kitų gerovei.

— Visos žmonių kančios eina iš to, kad jie yra daugianoriai, dideli bailiai, pavyduoliai ir vis daug ko viliasi, patys nežinodami, kad ko jiems reikia, juose pačiuose yra. Aš gi esu toks laimingas, koks tik begali būti laimingas žmogus: gyventi man tereikia trupinėlis duonos ar šaknų, šitas apsiaustas, kad nesušalčiau, ir dar kokias nors paplinė arba tuščias bosas, kuriam sausas galėčiau gulėti. O daugiau man nieko nereikia.

Diogenas.

— Kokia milžiniška laimė yra mylėti ir būti mylimam, ir kaip baisu jausti, kad pradedi kristi nuo to aukšto bokšto.

— Ne tas geras kareivis, kuris pirmas puola į mūšį, bet tas, kuris paskutinis traukiasi iš mūšio.

— Silpni žmonės gerų aplinkybių, o stiprūs žmonės patys jas pasidaro.

— Veikloje ir stiprioje jaunystėje yra įrašytas ilgos ir laimingos senatvės įkaitas.

— Nėra žemėje niekingesnio su tvėrimo, kaip genjali dvasia, bet — be charakterio.

— Būti per daug nepatenkintu savimi yra silpnybė, būti per daug patenkintu yra kvailybė.

— Didelės galvos valdo pasaulį bet didelės širdys išgelbsti jį.

— Būdas, tai elgimasis pagal pa dorius principus.

— Didžiausia nelaimė — reikalauti pagalbos tų žmonių, kuriuos mes niekinam.

V. Gytis.

Ave, vita...

Sieloje liūdna ir klaiku...
Aplinkui tūkstančiai takų,
Bet kas man jų tikrąjį nuro-
[dys?..

Margos vasaros praeis,
Pilkos dienos širdį žeis —
Kas pratars man meilų žo-
[dį?..

Slenka dienos...
Pilkos sienos
Slegia mano jauna siela...
Akys ašaromis piūsta,
Naktį, dieną jos nedžiūs-

[ta —

Gimdo, ugdo skaudžia grė-
[lą.

Ten, marojoj patvėję,
Užbaigiu jaunatvę
Išverkęs paskutinę ašarą.
Sudiev, tau tėvyne,
Samonte auksine —
Sudiev atgimstanti vasara.

Lietuvos Universiteto Fizikos ir Chemijos Institut s.

Vitarė.

Indijos politinė ir socialinė būklė.

(Pagal V. Suroev'ą).

(tąs)

Kai dvidešimts pirmą dieną streikuojant darbininkai ėmė svyruoti, Mahatma Gandi pareiškė, kad jis nebevalgys jeigu jie neišlaikys savo pažado, po ko buvo nutarta tęsti streiką, kuris poigėsi darbininkų pergalė. Po to streiko buvo sudaryta tekstilininkų federacija, kurios sekretoriais yra Anasuija Sarabači ir Iau Naida.

Viso dabartinio laiku yra 120 profesinių sąjungų, buriančių 196.000 darbininkų. Iš jų 126.000 įeina į «Visos Indijos darbo federacija» arba indusų «Tredunionų kongresą».

Bendrai indusų darbininkų judėjimas, vado vaujamas geriausių indusų inteligentijos atstovų, tebėra pirmykščiam savo iš vystimo laipsnyje. Indusų proletariato pagrindinė masė dar per daug prilegta skurdo, kastinio beteisiskumo, tamsumo. Iš čia — kiek amorfins darbininkų organizacijų pobūdis ir savotiškas jų vadų suderinimas labdarybės ir pusiau komunistų idėjų. Indusų inteligentai, užjaučią prisilėgtų proletarų ir kaimiečių masių kentėjimus savaimė ieško Rusijos revoliuciniame bandyme nurodymų ir paspirties, išnaudodami taip pat anglų kooperacinio ir profesinių sąjungų judėjimo pavyzdį.

Prie to reikia dar pridėti, kad indijoje darbininkų judėjimas ankėtai susijęs su politine tautiniai išsiluosavimo kovą.

Tautiniai valetyhinė sąvoka, indusų vienybės sąvoka, gimė anglams viešpataujant. Anglija įvedė savo valdomose šalyse vienodą administracinę ir politinę tvarką ir pravedusi kelius, įvykino Indijos ūkišką ensijungimą. 20-to amžiaus pradžioje pradėjo darytis nauja indusų smulkios ir vidurinės buržuazijos klasė ir atsirado skaitlinga europieška išmoksiinta inteligentija, kuriai nebuvo darbo šalyje, nes visos vadovaujančios administracinės ir ūkiškos funkcijos buvo — ir tebėra iki šiol anglų rankose. Indusų studentai, grįždami iš Europos universitetų, kaip jie jautėsi lygiateisiais su «baltaisiais», namo patekdavo į pažeminimą, priklausomą «žemesnės» rasės būklę. Tautinės buržuazijos noras pasiekti ūkiškos nepriklausomybės, Vakarų demokratinių ir socialistinių idėjų įtaka inteligentijai, noras padėti prisilėgtoms darbo masėms ir išvesti savo šilį iš pusiau vergiškos pasibaisėtinos elgetystės ir tamsumo būklės — tokie buvo tautinio išsiluosavimo judėjime akstinai.

Tautinis indusų kongresas, kuris vadovauja judėjimą dabartinio laiku, buvo įsteigtas dar 1885 metais ir nebūdamas valstybės įstaiga jis vis tik iš pradžios bendradarbiavo su anglų valdžia. Jame vadovavo inteligentai, būvusieji anglų liberalų didelėje įtakoje. Jis siekė įvedimo indusų į administraciją, finansinį ir socialinių refoemų ir t. t.. 20-to amžiaus pradžioje prasidėjo prieš angliškas tautinis judėjimas, iš pradžios jaunuomenės tarpe, ar drauge

sustiprėja prieš — vakarų tikybinei filosofinės tendencijos.

1906 metais Tautinio Kongreso vadu pasidarė ortodoksinis induistas Tilakas, kasų palikimo ir vaikų sutuoktavių šalininkas. Jis pirmas pradėjo anglių prekių boikoto kampaniją už tai buvo patalpintas kalėjiman.

1909 metais buvo įvestos provincijų ir centralines įstatymdavystės tarybos dalyvaujant rinktiems atstovams iš gyventojų. Tautiniame Kongrese emė viešpatuoti vidutiniai bendradarbiavimo su Anglija šalininkai — indusų buržuazijos atstovai. 1914 metais, karo pradžioje Tautinis Kongresas nutarė palaikyti Angliją ir nutraukti karo laikui bet kokį politinį veikimą.

Gandī pareiškė 1916 metais: «Mūsų laisvės ateitis sprendžiama Prancūzijoje. Aš patariu mūsų šaliai be atsikalbinėjimo kautis drauge su Anglija, o po pergalės vėl pradėti mūsų kampanija ir kovoti nesigailint gyvybės dėl reformų kurių mes reikalaujame».

1917 metais Lloido Džordžo kabinetas žadėjo Indijos valdymo pagrindinę reformą: «indusų dalyvavimą visose administracijos srityse ir laipsnišką perėjimą į savivaldybes taip, kad sukurti Indijoje atsakingą valdžią, Britanijos Imperijos ribose».

Tas pažadas, įtrauktas į sosto kalbą, sukėlė dideles viltis. Valstybės sekretorius Indijos reikalams Montegiu nuvyko į Indiją paruošimui reformų ir deryboms su indusų veikėjais. Bet anglių biurokratijos pasipriešinimas pavertė nieku Lloido Džordžo pažadus. Montegiu pranešimas sukėlė visuotinę nusivylimą. Tautinis Kongresas pasisakė prieš jo priėmimą.

Reforma, turinti nepaprastai silpnus savivaldybės pradus, buvo įgyvendinta 1919 metais ir tik koma pradėdant nuo 1921 metų. Pagal naują Indijos konstituciją Indija turi dviejus rūmus: Valstybės Tarybą ir Įstatymdavystės Susirinkimą. Valstybės Tarybą susideda iš 60 narių, iš kurių 34 — rinkti, 20 — valdininkų ir 6 skirti Indijos valdžios. Rinkimų teisę rinkti į Tarybą turi viso 325126 žmonės. Įstatymdavystės Susirinkimas susideda iš 140 žmonių, iš kurių 105 — rinkti, 26 — valdininkai ir 14 skirti valdžios (vienas iš jų — skirtas atstovas, darbininku). Rinkimų teisę turi 1 mln. 122.780 žmonių. Rinkimai daromi pagal kūrijas (51 atstovas nuo «nenahometonų», 30 — nuo mahometonų, 9 — nuo europiečių, 7 — nuo žemdirbių, 4 — nuo pirklių, 2 — nuo sikechų). Ta rinkimų sistema, pagal Britanijos darbo memorandumą, tik pagilina neapykantą rasių ir religinių susizupavimų tarpe.

Be to, kiekvienoje iš provincijų yra provincijų tarybos. Bendras provincijų rinkimų skaičius lygus 8 milijonams.

Valdžia, skirta anglių karaliaus, neatsakomina rūmuams ir vicekaralius. Jie dekretuoti įstatymus arba atšesti. Rūmai neturi teisės kontroliuoti fi-

nansų. Indijos provincijų valdymą pagrindiniu bruožu yra «diarchija»: teisngumas, policija, finansai, darbininkų įstatymdavystė, miškininkystė išimtinai gubernatorių ir valdininkų žinioje, skiriamų vicekaraliaus; liaudies švietimas, medicinos pagalba, agronomija, kova su badu — žinioje ministerių, skiriamų Provincijos Tarybos.

1919 metais Indijos valdžia, bijodama neramumų, įvedė apgulos stovį Bengalijoje. Indusų patrijotai atsakė protesto mitingų eilės suorganizavimu. Armavre generolo O—Daujerio kariuomenė be jokio pagrindo pradėjo šaudyti į ramų dviejų tūkstančių susirinkimą ir sušaudė kelius šimtus žmonių, vyrų, moterų, vaikų. Tos muštynės buvo ženklų pradėti naują prieš anglišką išsiliuosavimą judėjimą, pas dariusi Machatmai Gandī vadovaujant pasyvino pasipriešinimo pobūdžio.

Tą kartą pirmą kartą visoje tautinės kovos istorijoje, pasirodė plačią dirbančių masės — kaimiečiai ir darbininkai. Machatma Gandī iškėlė jiems muntį grįžti prie ratelio ir naminių staklių, atgavinti namines pramonės, sunaikintas anglių konkurencijos, ir boikotuoti Europos prekes. Kaimiečių viltis gauti papildomą uždarbį susiję su induso buržuazijos noru nusikratyti svetimsačių konkurentus. Pasipiktinimas dėl Armantsaro muštynių apėmė indusų visuomenės plačią I) sluoksnius. Savo pasedyje Bombėjuje, 1919 metų liepos mėnesį Tautinis Kongresas nutarė, prieš savo tuometinius politinius vadus, nutraukti visus ryšius su anglių valdžia ir boikotuoti Įstatymo davystės susirinkimą, atsiimti vaikus iš mokyklų, dėvėti tik namie austas drapanas ir t. t. Drauge Machatma Gandī iškėlė programą panaikinti kastas ir sulyginti teises pariams. 1921 metais Gandī gavo iš kongreso įgaliojimus vadovauti pasyviniam pasipriešinimui ir pasiruošimui atsakyti mokėti mokesčius. Judėjimas pasidarė labai didelis ir apėmė liaudies mases. Indusai vadininkai ėjo iš tarnybos, mokyklos ir universitetų ištuštėjo. Gandī savanoriai uždarinėjo gėrimo įstaigas, rinko ir degino aikštėse audinius iš svetur; kai kuriose provincijose buvo panaikinti įstatymai, nukreipti prieš partos.

Tačiau, jau 1920 metais prasidėjo vidujinis skirstymas, Indusų kaimiečiai nepanorėjo apsiriboti nemokėjimu valstybei mokesčių: jie pareiškė aiškų norą pasinausuoti taip pat nuo nepakeliamo nuo mos mokesčio, nu rinklavų ir sutrukdyti pačius, uždėtus jiems išnaudotųjų. Darbininkai, aišku, iškėlė reikalavimus pagerinti darbo sąlygas, ir savo teisiškos būklės. Indusų buržuazija išsigando. 1922 metų vasario mėnesį Tautinio Kongreso Vykdomasis Komitetas kreipėsi į agitatorius prašydami paaiškinti kaimiečiams kad pasyvinis pasipriešinimas neliečia dvarininkų.

(b. d.)

Garsinių virpėjimų stebuklai.

Kiekvienam stebėjusiam yra žinoma, kad, pav. dainos ar muzikos garsai veikia ne tik fiziškai paliesdami mūsų ausis, bet ir dvasiškai mus nuteikdami. Visai teisinga, kad pav. muzika galima gydyti ir sveikatai kenkti. Taip pat kiekvienam žinoma, kad garsas yra bek kokio kūno virpėjimais sukeltų oro vilniavimų pasireiškimas mūsų ausyse. Tačiau, kaip tuoj pamatysit, aš čia kalbu apie truputį kitokius garsus.

Nesenai du amerikou fizikai Lvomis ir Lutas kviestiems svečiams demonstravo stebėtinas smulkiausių garsinių virpėjimų ypatybes. Tikriausia, kad šitas keistas gamtos reiškinys, sukeltas kvarcscilatoriaus virpinimu alyvos inde, negali būti vadinamas garsu ar garsiniais virpėjimais. Mat ta nematoma jėga, kuri kyla alyvos inde, yra negirdima ir ausiai neprieinama, nors savo kilme gimininga garsiniams virpėjimams, tačiau savo reiškiniais labai skirtinga kad garsiniai virpėjimai galėtų būti žmogaus ausiai prieinami, tų virpėjimų dažnumas neturi prašokti 40.000 skaičiaus per sekundą. Demonstruojamas kvarcscilatorius buvo virpinamas 300.000 sykių per sekundą. Alyvos molekulose sukeltos tų virpėjimų vilnys turi nepaprastą ir stebūklingą jėgą. Šie negirdimi garsiniai virpėjimai varles ir žuvis nužudo per kelias sekundas; šunys ir katės krinta nuo jų negyvi žemėn, lyg nematomo žaibo paliesti. Tačiau šie nepaprastai smulkūs garsiniai virpėjimai pasižymi ne vien čia suminėta žudomąja galia. Plo niais stiklo vamzdeliais atkreipti į žmogaus kūną jie palieka nudeginimo žymes, o nukreipti į vandenį — jį užvirina ir išgaruodina. Įvairių skysčių mėšiny su tuo «garsu» buvo dar stebitinesniu būdu paveiktas; išskirstytas į savo sudėtinę dalis. Vadinasi, alyvos molekulių vilniavimai turi paslaptingos galios į gyvas ir negyvas substancijas.

Turint minty čia paminėtas šių garsinių virpėjimų savybes, negalima tylom praeiti pro mistišką daktarą W. Keely iš Philadelphijos, kuris jau buvo senai visų pamirštas, kaip tyrinėtojas slaptųjų gamtos jėgų; tas amerikoniškas Faustas, nors buvo apgaubtas mistiškumo, bet vis tik pasirodo buvęs didelis tyrinėtojas.

Tas žmogus savo kartai, per mokytu žmonių auditorijas, rodė mėginimus, iš kurių užrašų šiandien sunku atskirti, kas tikrovė ir ateity mokslu atidengiamas stebuklas ir kas apgaulė bei monas. Kelly be kita ko, tvirtino, kad garsiniuose virpėjimuose glūdi galinga ir stebėtina gamtos jėga. Niekas ne norėjo tos jėgos pripažinti, kai bendrinis mokslas tarė garsinių virpėjimų paslaptį suradęs, ir tai esą oro dalelių vilniavimas, kilęs nuo virpančio kūno. Anot Kelly, esąs ir garsinis eteris, kuris turįs keisto

Lietuvos vėjo malūnas.

sąryšio su visais gyvais ir negyvais kūnais mūsų aplinkumoj. Kiekvienas kūnas, tiek žmogus, tiek granito uola, esąs to eterio vibracijomis (virpėjimais) sudarytas, ir kad tie kūnai galėtų laikytis sveiki, eterio vibracijos turinčios būti harmoningoj pusiausviroj. Tačiau esąs tikras būdas tą pusiausviroj harmoningumas suardyti ir tų kūnų sveikumą sugriauti. Tas tikras būdas esąs garsas.

Panašiai skamba Dr. Keely iš Philadelphijos pranašavimai, kurie atspausdinti knygoj «Keely and his discovery», kuri prieš 40 metų buvo Londone Bloomfield Moore išleisti ir, kaip tat galima buvo laukti, mažai kas teatreipė į tai dėmesio. Kai kur labai neaiški jo išvedžiojimų prasmė, tačiau daug kur tai nušviečia labai įdomūs pavyzdžiai ir viešai parodyti mėginimai.

Keely turėjęs sukonstruavęs aparatėlį, kuris iš paviršiaus panešėjęs į kompasą. Jis tvirtina su tuo aparatėliu galėjęs nustatyti kiekvieno kūno virpėjimų pagrindinį toną, kuris atskirų kūnų esąs labai skirtingas. Masė, iš kurios sudarytas piliėtis Jonas Petraitis ar piliėtė Magdė Bataitienė, turinti savo pagrindinį toną, kaip ir žiogo, granito uolos ar skardinės dėžutės masė taipgi turinti savo pagrindinį toną. Jei bet kokiu muzikos instrumentu paimiti tą pagrindinį toną į tris oktavas į tercią, seks ta ir noną, tai to kūno eterio virpėjimai pagreitinama. Su nona esą galima posekti to pagreitavimo aukščiausį laipsnį, kuris to kūno molekulas suskaldo. Įrodymui Keely ėmęs stiklą vandens, kurio pagrindinį toną, suradęs savo aparatu, ir garsiniais virpėjimais vandenį užvirinęs ir išgaruodinęs. Rades ir daugiau, daug stebėtinesnių mėginimų. Pav., ėmęs 20 gramų granito gabalą, veikęs jį garsiniais virpėjimais, ir štai granito gabalas po kelių sekundų pavirtes dulkių krūvele. Tai tvirtina ir liudininkai,

kurie tą mėginimą matė. Be kitų liūdininkų tai mačiusi ir rusė p. Elena Petrovna Blavatsky, teosofijos įkūrėja. Po to mėginimo ji parašė į savo dienoraštį: «Garsas yra paslaptina ir haisi jėga, kuri iš vienos pusės mėrdėjančiam žmogui gali suteikti atsigavimą ir įlieti naujos energijos, o iš kitos pusės gali Cheopso piramidą pakelti orau. Ši neapsakoma jėga gali būti sudaryta smuiko smičiu braukant per kamertono šakutę». Senovės indusai ne tik numanė šią gamtos jėgą esant, bet jų pašvęstieji vadai ją plačiau pažino ir mokėjo valdyti. Šventojoj knygoj «Achtar Vidya» pasakya: «Jei nukreipti eterinę garsų jėgą į Kariuomenę iš 100.000 dramblių, tai per kelias sekundas jie pavirs į pelenus, kaip negyva pelė.»

Kiekvienas genijus turi ir pamišino dalelę. Tuo tarpu Cheopso piramidė tvirtai tebestovi žemėj ir niekas jos eterio vilnėmis į orą nepakėlė, taipgi jokia 100.000 žmonių kariuomenė dar neturėjo iš tos pusės nuostolio. Bet kad pėtė nužudoma garsiniais virpėjimais tai tikra tiesa. Todėl šiandien jau aišku, kad Keely nebuvo apgavikas, kaip tų laikų fikčiai įtarinėjo. Jis nerodė žaidimo triukus, o jo mėginimų paslaptis buvo paremta garsinių virpėjimų išdava.

Kuo baigsis dviejų minėtų amerikiečių fizikų tyrinėjimai ir iš visa ką mokslas šioj srity atidengs ar gali atidengti sunku čia įspėti. Tačiau nenorom lenda galvon įkyri mintis, kad šių dienų mokslas, nežiūrint pučiamo digingumo, yra dar menka dulkė to, kas tebėra nežinoma galima būtų iširti o iš kitos pusės ir žmogaus pažinimo galios yra aprėžtos.

V. Gytis.

Mėnesienos.

(Iš mokslo dienų.)

(Pabaiga.)

Ir daržely žiedai šalnos apkramtyti ėmė vysti. Ir sodas pakito: vėjas draskė gelsvus obelių lapus ir mindė į šaltą, pilką rudens purvą.

Vakarai tokie nykūs. Vėjas tik švilpauja trobų pakraigėse ir vaiduoklių balsu dėjuoja. O daugumi tokie stori, lyg mūriniai debesiai slankioja.

Ir paukščiai išsilapstė. Tik varnos įkyriai klykavo.

Ilgais rudens vakarais Zosė sėdėdavo seklyčioj su darbeliais. Jos mintys sukosi į žalią palaukę, kur Jonas daug meilių žodžių jai pripasakojo — sukosi į prabėgusias mėnesienas, į nemigo naktis.

Ir dabar...

— Jis linksmas giunazijos suolo — maštė Zosė — gal ir nepameša apie man? O aš?.. Ilgainio

ir jo meilių žodžių daug žadančių. Ir... ir jo lūpučių, kurios mane svaigino... ir ji lyg susigodus nežymiai parausdavo ir imdavosi darbo blaškydama tą malonų prisiminimą, tą birželio naktų realų sapną.

Kaip sukami rateliai čiulpė linų kuodelį ir suko ploną giją dūzgėdami seklyčioj, ji imdavo klau sytis lyg norėdama išgirstė Jono balsą. Bet veitui.. Ratelių dūzgenimas monotoniškas, nykus, lyg seno elgetos «tėve mūsų».

Ir ji permesdavo platų žvilgsnį seklyčioj.

* * *

Vieną vakarą senis Petraitis atėjo pas Valiūnus. Ilgai kalbėjo su Zosės tėvais. Bet ką kalbėjo — nežinia. Zosė buvo atsigulus. Gal sapnavo?..

Gal skrido mintimis į žalią palaukę, kur Jono kalba jos sielą ramino, kur nekalti bučiniai ją taip svaigino?

Gal?..

Tik ryto metą senoji motutė Zosėi pasakojo: — Dūkrelė, jau aštuonioliką pavasarių matei... Laikas. O čia toks ūkis ir bernas... mokytas. Jis pats tėvo prašęs su mumis pakalbėti. Labai ta ve mylįs...

Zosės lūpomis perbėgo pavasario ryto šypseną. Ir akutės, lyg dvi vos ilkos pralinksmėjo.

— Tai, kad jis mokinas...

— Kur, dūkrelė, yra namie... Tėvas mat senas, daugiau nebeleidęs...

— Namie?.. paklausė Zosė nustebus. Tai kodėl jis?..

Nebaigė Zosė ir net nusigando to ką norėjo pasakyti...

Ir taip liuksma jai sieloj pasidarė ir rudens diena tokia meili.

Ji išbėgo į pilkuojantį darželį. Norėjo išbučiuoti žiedus, bet jų nebuvo. Rudens šalna juos nukynė. Ji permetė platų ir godų žvilgsnį į pilką palaukę, kuri biržely taip gražiai margavo, tiek daug laimės jai davė.

Ir ji linksmi nusišypsojo.

* * *

Prabėgo dar savaitė.

Ir kunigas bažnyčioj perskaitė žmoniemis apie naujas sutuktuves.

Dar savaitė ir Zosė Valiūnaitė pakėtė pavardę — Zosė Petraitienė.

O dienos slinko nešdamos užmiršimą prabėgusių įvykių. Tik šaltis kaskart stipriau rakino savo geležias nagais seną žemelę, tik pilkai juosvi debesiai grasino apdengsiančią žemę balto sniego patalu...

Baltutės snaižės. Lyg drugeliai, lėkštė ore.

Zosė pažiūrėjo per platų seklyčio langą į pilkuojančią palaukę. Lengvai atsidaso, o nunoku sion vyšnių lūpom perbėgo liuksma, laiminga šypseną.

Krito baltutės snaižės...

Moteris šeimoje.

Dar ankstyvaisiais amžiais, kaip rodo žmogijos istorija, vyras medžiojo, rūpinosi maistu, saugojo šeimą nuo pavojaus. Fiziškai silpnesnė moteris augino vaikus ir rūpinosi augaliniu maistu. Kadan gi laukiant vyro jai tekdavo kartais ilgesnis laikas pasilikti vietoje, tai ji sumanė augalus, tinkamus maistui, apie namus pasisodinti. Tokiu būdu moteriai priskiriama žemdirbystės pradžia, jos išradimas Klajokliams bastūnams tas išradimas davęs pradžią pastovaus gyvenimo. Šiandieną kultūros bei civilizacijos amžiuje yra taip pat. Vyras rūpinasi laukų ūkiu, pragyvenimo šaltiniais, šeimos apsauga. Reikale jis ginklu gina ne tik savo artimuosius, — jis gina savo kraštą, savo tautą ir jos reikalus nuo vidaus bei išorės priešų. Labiau atitinkąs ir labiau paruoštas vyras dirba valstybės administravimo ir valdymo darbą. Šioje srityje vyrui priklauso vadovaujamasis vaidmuo. Tuo būdu didesnę laiko dalį vyras praleidžia, kaip ir seniau, ne namie. Savaimė suprantama, jis mažiau susiduria su vaikais, būva jiems tolimesnis, negali turėti jiems tiek intakos, kiek moteris, kuri kaip namų šeimininkė dirba namų ruošos darbus, gamina maistą, rūpinasi šeimos sveikata, jaukumu ir šeimos narių nuotaika. Būdamas šeimos reikalų rūpintoja, moteris per savo rankas leidžia apyvartoti šeimos pinigus bei maisto produktus ir turi didelės reikšmės šeimos biudžeto subalansavime ir iš viso šeimos vidaus santvarkoje. Žinoma, jei vyras turimus rekursus paveda jos nuožiūrai. Ji gali ir daug išleisti ir mažu pasitenkinti ir reikale pati šeimos pragyvenimui šaltinių susirasti. Ji pririšta prie namų ir dėl to, kad ji dar gimdytoja ir savo ar kitos vaikų auklėtoja. Šeimoje ji ašis, apie kurią sukasi visos šeimos gyvenimas. Ji gali būti gražus šeimos gyvenime akordas.

Nors gyvenime moteris greta vyro dirba in-vairių profesijų darbą, tiek inteligentinį, tiek fizinį, bet šeimoje, kas ji bebūtų: žmona, motina, sesuo bei samdininkė, šeimininkė bei jos pavaduotoja — jos pareiga rūpintis vidaus šeimos gyvenimu, šeimos reikalais ir šeimos gyvenimu, šeimos reikalais ir šeimos atžalų auklėjimu. Šeimoje vaikų auklėjimui ir jų likimui, be abejo, turi intakos tiek moteris — motina, tiek ir vyras — tėvas. Tik kaip nepalyginamai ir neabejotinai didesnė ir gilesnė tuo atveju motinos intaka! Devynių mėnesių glaudūs santykiai tarp jos ir besiruošiančio ateiti pasaulin kūdikio, gimdymas, motinos globa ir netarpiškas jos santykiavimas nuo pat pirmosios vaiko gimimo dienos per visą kūdikystę, vaikystę ir visą tolimesnį raidos laiką — visa tai neišskiriamai suriša motiną su vaiku. Susidaręs tarp jų vidaus kontaktas, jų sąveika, t.y. abipusis veikimas, kartais nenutrūkdamas lydi žmogų visą jo gyvenimą. Todėl, kad ir didžiausia būtų tėvo inteligencija, jo asmens kultūra

— auklėjimo atveju, jis negalės tiek daug paveikti vaiką. Tuo tarpu teigiamos ar neigiamos motinos ypatybės, jos savumai sąmoningai ar nesąmoningai ji veiktų — visvien palies vaiką. In ta faktą turime atkreipti dėmesį.

V. Kudirka yra pasakę: „...tik motinai dėku už gerumą vaiko!“ Iš čia matome, kad moters paskirtis šeimoje ir gyvenime nėra taip menka, kaip tai gali pirmu žvilgsniu pasirodyti. Moters vaidmuo per šeimą gyvenime nėra atsitiktinis — jis svarbus ir tikslingas. Be to, vaiko gauta naujose intaka, išauklėjimas, visos dorybės išnešamos gyvo niman ir tos intakos veikimas tęsiasi toliau. Nes motina ilgai dar gyvena savo vaikose. Ji kaip sėjikas ruošia dirvą ir sėja. Nors derlius priklauso ir nuo daugelio pašalinių veiksnių, tačiau dirva ir sėkla yra pagrindas. Auklėjimas tai didelis visuomeniškas darbas.

Sakoma, kad gyvenime maža esą moterų specialisčių. Tai gal ir tiesa, nes ir specialistams tenka būti universaloms. Moteriai prie viso kito reikia būti ir šeimos žmogum. Pažiūrėkime, kokios jų vairios jos pareigos tik šeimoje! Šeimoje moteris ir siuvėja ir skalbėja, ji slaugytoja ir gydytoja. Ji kaip kunigas deda pirmus tikėjimo, vieties ir meilės pagrindus, moko mylėti Dievą, artimą ir tėvynę. Tai pirmasis mokytojas, kuris teikia visų kitų gyvenimė reikalingų žinių. O namų ruošą? Podos menkas dalykas, o tai atliekama rūpestingai, atsидėjus. Gera nuotaika, sveikas ir skanus maistas, jos pagamintas, pakelia vyrų darbingumą, o iš to — nauda ir šeimai ir valstybei. O tas ruošos darbas toks ne apčiuopiamas, neparodomas ir nepasakomas! Iygtas raganos užburtas šilkų kuodelis: verpi verpi ir vis galo nesimato. Daug reikia namų šeimininkei mokėti, reikalingos pasiruošimas, juo labiau, kad gyvenimas sparčiai žengia pirmyn. Ko ji nemoka, jos mylinti širdis jai pasako, ji dažnai intuicija, nujautimu vadovauja-i.

Tačiau dar mūsų Lietuvai reikalingas moters pakilimas ligi šių dienų reikalavimų lygio.

Kretinga. J. N. inienė.

KIEK KAINAVO NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJA.

Vienas užsienio laikraštis apskaičiuoja, kad nepa-isekusios nusiginklavimo konferencijos kiekvienas žodis kainavo po 28.000 lt. Kadangi konferencija truko tik 6 mėn., tai ir su na pasidarė „neperdžiausia“.

Dėlionatai Linkia d rug an fokių konferencijų.

„Ford“ ir t. t...

(neva feljetonas.)

Guliu baltoj ligoninės lovoj. O «dūšioj» — tikras pragaras! Pamėlynavus kakta, rankos sudras kytos ir šonkauliai, rodos, ne vietoj. Ir skausmas toks «simpatiškas».

— Kad jį ba... tą «Fordą»!.. Ir reikė, mat taip atsitikti?.. Kad jį devynios!

Galvojau dantis sukandęs.

O gailėstingoji taip stropiai raišioja «atvertas» žaizdas. Tik gydytojas, tas tikrasis «hanibalas» — plėšo, drasko. Rodos iš tavęs tuoj padarys skukurų krūvą.

— Skauda!.. Ai!

— Nieko, nieko! Man neskauda... viskas tuoj bus baigta. Ramiau, ramiau...

— Kad tave taip velniai pragare... — pamaniau sukandęs dantis.

* * *

9 ir 30. Guliu apraišiotas. Gailėstingoji pila burnon kokį limonų vandenį — gaišina.

Ji tokia gera švelnutė...

— Pagysi, pagysi... tik...

— Kas «tik»? — paklausiu.

— Tik nevažiuok taip greit..

— Ah. Gerai...

Ir vėl geriu limonų vandenį.

O mano kūnas, lyg lėlė, suvyniotas į baltą, sterilizuotą medžiagą. Ir vaistų kvapas!..

Kažin kaip mano «Fordas» nabašninkas? Jis manau, panašus į dar baisesnį už mane padarą. Mu terų krūva — ir yskas...

Laikrodis, tas senas puodas, keturis kartus subraškėjo. Taip įkyriai, lyg sena Darata kasdienį «dūšios éyšėiuj»...

Daktaras vėl čia. Žiūri per akinių viršų.

Termometras įžengia į 40.

Pakėčiama. Bet kaip jis ima vėl mane «mėsinėti» — susidaro 80. O gal ir daugiau?..

Spiriu koja stačiai į jo akinius, į nosį.

Pasikolioja. Ir vėl drasko.

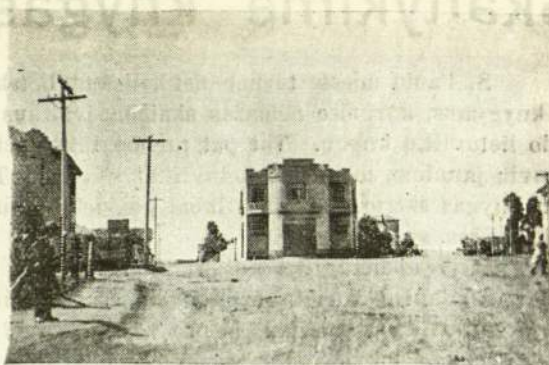
O dūšioj devyni pragarai! Rodos visi velniai sukibo į tave ir plėšo į šmotukus.

Ir vėl spiriu... Vėl koliojasi, net keikiasi.

Ir taip kasdien.

Jei ne gailėstingoji ir nebūčiau antrame aukšte — šokčiau per langą... Užkankins tas bude lis. Jam vieta, rodos, labiau tiktų prie giljotinos, o ne čia.

— Ak, tu nelemtas «Fordas»! Ir gamtos įstatymam toks durnas. Sustoję «Fordas» — būtinai ir tavo fizionomija iš pašėknių turi pakeisti. Paverčia tave į skudurinę lėlę. O geriau būtų, kad galėtum sveikas išlipti, nusispiauti į keturias puses ir

Vila Zelinos centro gatvė.

nusėiti. Arba «Fordą» vieton savęs į ligoninę įgrūsti. Tegu piausto, drasko tas hanibalas su akiniais.

Rodos turėdamas lietuviškos virvės galą ir pasikartum lovos gale. Nes dukart per dieną šį klausimą tenka studijuoti — prieš atėjimą to akinio hanibalo. Rodos, jei ne gailėstingoji — jis piaustyty mane šmotais ir vaigyty...

* * *

Nakčia «Fordas» nabašninkas prisisapnavo... Rodos jis toks sukrypęs, kojas aukštyn užvertęs, o iš akių — ašaros byra. O šonkauliai nusėtas 20 metrų ilgio kelias.

— Gerai, kad mano šonkauliai neišbirėjo, manau — jų nenumeruoti... Tai ir surinkti būtų ne visai lengva...

Ateina draugas. Kalba, klausinėja:

— Tai nemirsi?..

— Ne.

— Mat dryžosios kelnės... ir dar kai kas.

— Ak, taip... Palik jas ramybėj...

Išeidamas dar paklausė:

— Tai tikrai nemirsi?

— Ne.

Ir beviltiškai sploves į gretimą lovą išėjo.

* * *

Jau ir termometras pradėjo taistyti — tik 39. Ir vystyklius nuėmė. Bet kūnas nekoks — lyg sulopytas, senas maišas. Gerai, kad dar to užteko.

Juk nebūtų gera nueiti pas raktininką Petrą be šonkaulių arba kitos kokios kūno dalies.

— Kur šonkauliai? A?.. paklaustų, per akinių viršų pažūrėjęs, šventasis raktininkas. O ir kiti danguje imtų juoktis:

— Tas be šonkaulių...

— Be?!

— Taigi... «Fordas» iš jo pasiėmė.

— Ai, ai, ai! Be šonkaulių...

Ir badytų pirštais:

(b. d.)

Skaitykime knygas.

S. Paulo mieste turime net kelias bibliotekas — knygynus, kuriuose nemažas skaičius įvairaus turinio lietuviškų knygų. Tat pat turime tūkstančius lietuvių jaunimo, mokančio lietuviškai skaityti. Tačiau knygas skaito, palyginti, labai nedidelis jauno skaičius.

Išėvijoj lietuviška knyga, rodos, turėtų būti dar daugiau mylima ir branginama, nes mums čia ją sutikti daug sunkiau, negu Tėvynėje. Juk mes gyvename tokius laikus, kada be laikraščio ir knygos neįmanoma apseiti. Knygas ir laikraščius šiaudien skaito visi, kurie nenori atsilikti nuo gyvenimo. Ir Lietuvoje šiaudien sunku rasti šeimyną, kuri neskaitytų bent vieno laikraščio ir knygų.

Išėvių jaunimas turėtų pamilti lietuvišką knygą. S. Paulo mieste gyvenantis jaunimas gali visada naudotis knygų skaitymu iš vieno ar kito knygyno. Reikia neužmiršti, kad gera knyga yra geriausias kiekvieno žmogaus draugas, patarėjas ir mokytojas. Mūsų jaunimo yra didelis apsilėidimas, kad jis nenori skaityti knygų, arba mažai jas skaito. Provincijos lietuvių jaunimas, žinoma, negali pasinaudoti lietuvių bibliotekomis S. Pauly, bet vietos jaunimui visada yra geriausių progų.

S. Pauly daugiausia knygas skaito, tuo tarpu, organizuotasis mūsų jaunimas — įvairių draugijų nariai. Bet lietuvišką knygą turėtų skaityti ir mylėti kiekvienas lietuvis, ypatingai tas, kuriam dar yra ir nemaža liuoso laiko bei progų.

Mūsų jaunimas dažniausiai mėgsta tik lankyti vakarus, pramogas, neretai restoranus bei šiaip kur nors kitur nenaudingai praleisti laiką. Jei norime būti kultūringais, apsišvietusiais žmonėmis ir susipratusiais lietuviams, tai turime visi pamėgti skaityti lietuvišką knygą bei laikraštį ir mesti veltui laiką leidus. Neprivalome atsilikti nuo gyvenimo, bet žengti kartu su juo. Juk gyvename kultūros ir civilizacijos amžiuje. Taigi, jaunime, liuoslaikais skaitykime knygas ir pamatysime, kad ne tik nau dingai laiką praleisime, bet ir turėsime daug naudos. Kartą pamėgę lietuvišką knygą, visada ją mylėsime — ji bus mūsų geriausias draugas, mokytojas ir vadovas.

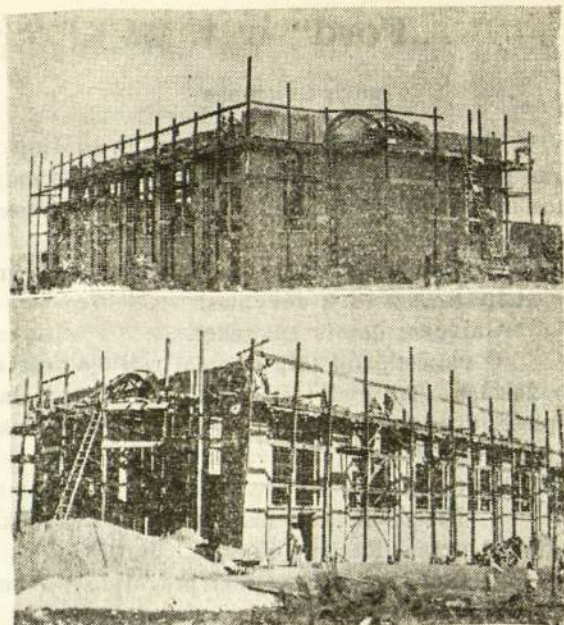
T. Ž.

* * *

Krautuvė „Šešupė“

Vila Anastazijoj, rua B. Beinas, 34 (arti stoties Domingos de Morais, 64. Ten pat priimami pensionistai: mėnesiniai ir padieniai. Geras maistas, aptarnavimas ir kambariai. Kainos pigios.

J. Maciulevičius.

Taip atrodo dabar lietuvių katalikų šv. Juozapo bažnyčia, statoma Vila Zelinoje. Šios didžiulės ir gražios bažnyčios statyba manoma užtaigti dar spalių mėnesį.

* * *

DRAUGUI UŽ OKEANO.

Gal liūdna tau, drauguži mano,
Toli už juodo okeano,
Gal būt, verki?
Atmėnę savo kaimą seną,
Kur tavo broliai banda gano,
Kur taip puiki
Mergaitė puošias, kaip išmano.
Gal būt, už juodo okeano
Dabar verki?
Sapnuoji gal dažnai tėvynę,
Sapne, gal būt, regi kaip gynė
Ją milžinai?
Ir gal užsidėga krūtinė,
Ir nori pulką pirmutinį
Surengt nūnai,
Ir perplaukt platų vandenyną
Ir ginti tėviškę, kaip gynė
Ją milžinal.
Gal būt, ilgies? Sugrįžk, drauguži,
Jau audrų nēr, kur baisiai užė,
Nėra tamsos!
Ir mūs šviesesnė nūn bakužė,
Nes šviečia rytmečio saulužė, —
Ji laimę duos...
Sugįžk, atplauk per okeaną,
Rasi čionai
Tėvynę žinomą iš seno,
Kur tavo sentėviai gyveno,
Kur jų kapai!
Gal būt, už juodo okeano
Verki nūnai?

Trečia numeris išleisdami.

Jau išėjo trečias numeris «Vilties» žurnalo. Ta proga norime savo skaitytojams, bendradarbiams bei prieteliams, padaryti trumpą pranešimą apie žurnalo stovį.

Išleisus pirmąjį «Vilties» numerį mūsų jaunimas sutiko jį su džiaugsmu. Skaitytojų atsirado gana daug ir jų skaičius kaskart didėja. Nors daug kas žurnalo ateitimui abejojo, žiūrėjo į jį su nepasitikėjimu, kiti net nebesitikėjo sulaukti antro numerio, tačiau jis ir toliau eina ir eis. Visiems aišku, kad iliustruoto žurnalo leidimas gana brangiai atseina. Tokiam žurnalui leisti ne tik reikia daug lėšų, bet reikia ir intelektualinių pajėgų — reikia bendradarbių, kurie padėtų to žurnalo turinį, gerinti, tobulinti, daryti žurnalą įdomesniu.

Deja, mes labai mažai turime žmonių, kurie mums visai nuoširdžiai padėtų, tiek medžiaginiais, tiek savo darbu. Kaip visur ir visada, taip ir čia — mažiausiai sulaukėme iš tų, kurie buvo daugiausia žadėję. Tiek pradžioje, tiek dabar, žurnalas per gyvena nemaža sunkumų. Tačiau pavojaus sustoti ejes, žurnalui visiškai nėra. Visus sunkumus jis tikisi nugalėti. Ir nugalės. Žurnalas turi daug prietelių savo skaitytojų tarpe. Lietuvių išeivių jaunimas, savo atliekamais reisiais, žurnalą gausiai remia.

Iš savo skaitytojų, aroa tikriau tariant, iš jaunimo, mes susilaukėm daugiau paramos, negu mūsų buvo tikėtasi. Teko tik apsigilti nekuriais mūsų inteligentais bei kaikuriais kitais dalykais. «Vilties» žurnalas tuo tarpu yra bene vienintelis jaunimo žurnalas visoje Pietų Amerikoje. «Viltis» norėjo užmegsti artimesnius santykius su kitų kraštų išeivių jaunimu. Norėjo, kad ir Urugvajaus bei Argentinos lietuvių jaunimas galėtų jį skaityti ir jame bendradarbiauti. Tam tikslui Redakcija pasiuntė trims Argentinos liet. laikraščiams I-jį žurnalo numerį, prašydama paminėti ir įdėti trumpus skelbimėlius, už ką buvo pažadėta ir toliau žurnalą siuntinėti. Tačiau... ir čia teko apsigilti. Argentinos lietuvių jaunimas ir visuomenė plačiau apie mūsų žurnalą nesužinojo, nes vietos laikraščiai įdėjo tik kelių eilučių pranešimus.

Mūsų išeivių spauda visada brido ir brenė labai klaupiu keliu. Jai tenka pergyventi daug sunkumų ir kliūčių. Tų sunkumų negalėjo išvengti ir mūsų žurnalas. Teko juos pergyventi. Jų dar yra ir dabar, bet mes tikimės juos nugalėti. Reikia tik, kad jannimas kuo daugiau prie šio bendro darbo prisidėtų. Reikia kiekvienam skaitytojui ieškoti naujų prenumeratorių, renėjų, bendradarbių. Reikia patiem, ypač provincijos skaitytojams, rašyti žinučių į žurnalą. Visas kliūtis ir sunkumus lengvai nugalėsime tik bendromis jėgomis.

«Vilties» S-gos B. Retiro skyriaus artistai. Vaidinę komedijas «Na...ų Židinys» ir «Kaip Romane».

Kuodaugiau mes visi parodysim gerų norų ir pasisventimo, tuo greičiau mūsų jaunimo šviesos židinėlis «Viltis» augs, stiprės ir tobulės. Mes visus nuoširdžiai kviečiame, kas tik kuo gali, prie šio darbo prisidėti.

Redakcija ir Administracija.

* * *

JUOKAI.

Mokytojas aiškina:

— Atimti vieną daiktą iš kito galima, tik esant daiktams vienodos rūšies. Pavyzdžiui, negalima atimti trijų obuolių iš keturių kriaušių arba šešių arklių iš devynių šunų...

— Bet dėl to galima dešimtį literių pieno atimti iš trijų karvių, — sušuko mažas berniukas.

TEISYBĘ PASAKĖ.

Teisėjas: Tylėk! Skundėjas prisiekė, jog tu jam laike muštynių du kartu rėžei per nosį!

— Taip pone teisėjau. Teisybę pasakius vieną kartą užtelėjau jam per nosį, o kada antrą kartą žibtelėjau, tai jau nosie toje vietoje nebuvo...

Mūsų Kolonijos Gyvenimas

IŠ «VILTIES» S-GOS VEIKIMO.

Centro Valdyba per Velykas surengė vakarą Dariaus ir Girėno vardo salėje, kur buvo suvaidintos dvi komedijos: «Namų Židinys» ir «Kaip romane». Vaidinimas pavyko gerai. Į vakarą atsi lankė gana daug publikos. Vakarą praėjo labai gražiai.

Gegužės 3 d. įvyko C. V-bos posėdis, kuriame svarstyta keletas klausimų, liečiančių organizacijos reikalus. Buvo išrinktas S-gos atstovas į Pasaulio Lietuvių Kongresą C. V-bos sekretorius St. Vancevičius.

Bom Retiro skyrius neseniai turėjo narių susirinkimą, kuriame nutarta sutvarkyti choro repeticijas, meno sekcija ir kt. Skyrius rengia gražų koncertą — balių Lietuvių Namų salėje, rua Ban deirantes, 92, kuris įvyks šeštadienį, gegužės 25 dieną. Šis parengimas ruošiamas tik iš anksto kviesiems svečiams. Birželio 8 d. skyrius rengia koncertą Mokoje, Dariaus ir Girėno vardo salėje, rua Coxipó, 13. Šio koncerto programą išpildys skyriaus choras. Skyriaus veikimas paskutiniu laiku vėl pagyvėjo.

Mokos skyrius neseniai surengė vakarą Dariaus ir Girėno vardo salėje, kur suvaidino komediją «Petro Pampalio pirėlybos». Vaidinimas pavyko gerai. Dabar skyrius rengiasi statyti V. Bičiūno drama «Savanoriai». Šią dramą, kaip ir kitus vaidinimus, režisuoja L. Stanevičius. Skyriaus choras daro nemažą pažangą.

Vila Belos skyrius rengiasi komedijai «Auksas Pelenuose», kuri bus vaidinama sekmadienį, gegužės 26 dieną L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. Tą pat dieną įvyks ir skyriaus narių susirinkimas Vila Belos lietuvių mokyklos salėje.

Skyriaus veikimas paskutiniu laiku kiek pakryko, mat pasitraukė iš skyriaus vadovybės jau antras iš eilės pirmininkas. Dabar pirmininko pareigas laikinai pradejo eiti P. Šukys. Reikia tikėti, kad ir šiame skyriuje viskas susitvarkys. Reikia tik daugiau gerų norų ir darbo.

LIETUVOS KONSULATO SUKAKTUVĖS.

Gegužės 19 dieną suėjo lygiai 6 metai, kai įstaigtas Lietuvos Respublikos Konsulatas S. Paulo mieste. Prieš šešis metus buvo pirmą kartą oficialiai iškelta Lietuvos vėliava Brazilijos padangėje. Per tą, palyginti, trumpą laiką, Lietuvos Konsulatas atliko kolonijai labai daug naudingo darbo. Užtenka tik prisiminti lietuvių mokyklas, iš kurių trys šiandien yra nuosavyse, puikiuose rūmuose. Jei mūsų kolonija šiandien ką nors nuosavo turi, tai

tik dėka Lietuvos Vyriausybei ir Konsulatu, kuris visiems dideliems kolonijos darbams per šešis metus vadovavo.

Lietuvos Konsulato ir kultūrinio kolonijos darbo priešaky, per tuos šešis metus stovėjo darbus ir energingas Konsulas p. Dr. Petras Mačiulis. Dabar Dr. P. Mačiulis gavo paskyrimą į užsienių reikalų ministeriją ir birželio mėnesio vidury išvyks į Lietuvą. Lietuvių kolonija Dr. P. Mačiulio asmenyje neteks gabaus ir energingo vadovo, kuris prieš šešis metus be pertraukos dirbo ne tik konsulinai, bet kultūrinai bei visuomeninai darbai.

IŠ «LITHUANIJOS» GYVENIMO.

Gegužės mėn. 12 dieną įvyko Sporto S-gos «Lithuania» skyrių atstovų pirmasis suvažiavimas. Dalyvavo apie 60 žmonių. Jų tarpe 26 atstovai, ne maža sportininkų ir svečių. Sporto S-gos garbės narys D-ras P. Mačiulis laikė labai įdomią paskaitą apie organizacijos priešus ir organizacinį veikimą. Priimta nauji įstatai, išrinkta pirmoji Centro Valdyba ir Centro Revizijos Komisija. Centro Valdyba jau pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. — B. Šukevičius, vicepirm. — J. Januškis, sekr. — P. Koršakas, išd. — V. Degutis ir turto glob. — E. Pažėra.

E.

LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOS VEIKIMAS.

Į Lietuvių S-ga Brazilijoje šiuo metu įeina visos S. Paulo lietuvių organizacijos. S-ga yra viso lietuviško kultūrinio darbo centras. Gegužės 3 dieną įvyko S-gos v-bos posėdis, kuriame, be kitko, buvo svarstomas Pasaulio Lietuvių Kongreso klausimas. Į Kongresą S-ga numatė pasiųsti vieną atstovą, kuris atstovautų visas į S-gą įeinančias organizacijas. Šis klausimas bus galutinai išrištas ir išrinktas atstovas, S-gos v-bos posėdyje, kuris įvyks birželio 1 dieną.

T. MAŽEIKOS KONCERTAS.

Mūsų kolonijos solistas p. Tolesforas Mažeika gegužės 4 d. Vila Anastazijos lietuvių mokykloje salėje surengė pirmąjį savo koncertą, kuris gražiai pavyko. Iš visų S. Paulo rajonų susirinko nemažai publikos. P. T. Mažeika padainavo keliolika dainų lietuviškai ir itališkai. Chorvedis p. J. Stankūnas gražiai paskambino pianu.

Koncertas visais atžvilgiais pavyko. Ypač galingą įspūdį į publika padarė gražios dekoracijos, vaizduojančios pragarą. Prie šių dekoracijų p. Mažeika padainavo dvi dainas, nusigrimaves ir persirengęs demonu.

S.

SIUVĖJU DĖMESIUI

Duodamo vyriškų ir moteriškų rūbų kirpimo pamokas labai prieinamomis sąlygomis.

JUOZAS IR STASYS ŠLIKTAI.

Siuvėjai — specialistai, diplomuoti Chmieliansko Kirpimo ir Siuvimo Akademijoje Kavne su daugmete darbo praktika Lietuvoje ir S. Paulo.

Vyriškų rūbų kirpimo pamokos duodamos ant rua Duque de Caxias Nr. 6 — A; moteriškų — rua Conceição Nr. 75 — A. Tai pat siuvami sulig naujausių madų vyriški ir moteriški rūbai. Didelis medžiagų pasirinkimas.

AR TAMSTA JAU ISGIJAI

pakvietimą „Viltis“ B. Retiro skyr. rengiamam koncertui — balių? Jei ne, tai pasiskubink įsigyti koncertus — balius įvyksta šeštadienį, gegužės 25 d. L. Natų salėje, rua Bandeirantes, 92. Nepamirškite įdomi ir graži programa.

Pakvietimus reikia įsigyti iš anksto, nes vietoje nebus gaunami. Pakvietimų galite gauti skyriaus valdyboje, rua Bandeirantes 92.

Skaniai ir pigiai pavalgysite tik LIETUVIŲ NAMU VALGYKLOJE, rua Bandeirantes, 92. Kasdien pietūs ir vakarienė. Kainos pigios. Priimami pensjonistai.

REDAKCIJA raškančius laiškus savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių savo iesomis negraži na. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Reda keijai korespondencijas, raštus ar laiškus, visada turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tikras adresas.

Kiekvienas susipratus lietuvis išėivis skaito

vienintėlį Brazilijos lietuvių laikraštį
«LIETUVIS».

«LIETUVIS» yra didžiausias, rimčiausias ir įdomiausias, nepartinis lietuvių savaitraštis netik Brazilijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje.

JIS YRA PIGIAUSIAS, nes kainuoja metams tik 10 milreisų, pusmečiui 6\$000 ir atskiriems mėnesiams po 1\$000. Į Lietuvą metams 20\$000, pusmečiui 10\$000. Į visas Amerikos valstybes metams tik 1\$000, pusmečiui 8\$000.

Jei dar nesi «LIETUVIO» prenumeratorius, tai nieko nelaukdams, užsisakyk jį sau ir savo giminiams bei pažįstamiems Lietuvoje, Amerikoje, Argentinoje ar kur kitur.

Užsisakęs «LIETUVI», kas savaitę turėsi daugybę žinių iš Lietuvos, viso pasaulio, Brazilijos, vietos lietuvių gyvenimo ir t. t. Tat pasiskubink! Pinigus siųsti šiuo adresu:

«LIETUVIS» Caixa Postal 1764
S. Paulo.

JUNIME,

tavo jauna dvasia višumet reikalauja peno. Tu gyveni ne vien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spaudintu žodžiu. Nieko nelaukdams užsisakyk vienintėlį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą «VILTIS».

Tu jame rasi visada daug naudingų pasiskaitymų, apsakų gražių vaizdėlių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug įdomių ir pamo kinančių straipsnių, eilėraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. Į visas Amerikos valstybes — metams 12\$000, pusmečiui 6\$000.

Pinigus siųsti „Viltis“ caixa postal 1764
S. Paulo.

Redakcijos ir Administracijos adresas: rua
Bandeirantes, 92 S. Paulo.

Moterišku rūbų siuvėja

Siuva visokius moteriškus rūbus suilė naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Baceviciénė.

RUA CAMPINEIROS Nr. 62 (MÓOCA).

WILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESA, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS SKUBEKIT. ĮSIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10#000 UŽ M.² ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS: PRACA ANTONIO PRADO N^o3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:
PAS KARLOS KORKISCHKO
AV. ZELINA N° 33
ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.